

09.1 Λιλιπούπολη - Οδηγίες χρήσης καφετιέρας

Λιλιπούπολη

Λίγα λόγια για το ποίημα

Το ποιητικό αυτό κείμενο είναι ένα τραγούδι με τον τίτλο «Ο Σιδερομάσας» από τον δίσκο *Λιλιπούπολη*. Μιλάει για ένα φοβερό μηχάνημα, τον Σιδερομάσα, που βρίσκεται στη βιομηχανική πλευρά μιας φανταστικής περιοχής, του Πόρτο Λίλι, και είναι διάσημο σε όλο τον κόσμο. Ο Σιδερομάσας καταναλώνει διαρκώς διάφορα καύσιμα και παράγει ό,τι προϊόν μπορεί να φανταστεί κανείς. Έτσι θεωρείται ένα μοναδικό επιστημονικό και τεχνολογικό επίτευγμα, για το οποίο είναι υπερήφανοι όλοι οι οπαδοί της σύγχρονης τεχνολογίας.

Οδηγίες χρήσης καφετιέρας

Λίγα λόγια για το κείμενο

Στο κείμενο αυτό περιλαμβάνονται οι οδηγίες χρήσης μιας καφετιέρας. Σ' αυτές αρχικά περιγράφεται η συσκευή και παρουσιάζονται αναλυτικά τα διάφορα μέρη από τα οποία αποτελείται, ώστε να τη γνωρίσουμε καλύτερα. Κατόπιν υπάρχουν πληροφορίες για το τι πρέπει ή δεν πρέπει να κάνει κανείς προκειμένου να τη χρησιμοποιεί με ασφάλεια, για το τι πρέπει να κάνει όταν τη θέσει σε λειτουργία για πρώτη φορά, καθώς και για το πώς πρέπει να τη χειρίζεται κάθε φορά. Και τέλος, δίνονται πληροφορίες για το πώς πρέπει να καθαρίζεται και να συντηρείται, ώστε να διατηρείται σε καλή κατάσταση.

Οδηγίες χρήσης μιας συσκευής

Τι είναι οι οδηγίες χρήσης : Οι οδηγίες χρήσης είναι ένα γραπτό κείμενο που μας κατευθύνει κατάλληλα δίνοντάς μας τις απαραίτητες πληροφορίες για το πώς λειτουργούν και πώς πρέπει να χρησιμοποιούμε διάφορα αντικείμενα, εργαλεία, συσκευές κ.λπ.

Τι αναφέρουμε στις οδηγίες χρήσης :

Για να οργανώσουμε σωστά ένα κείμενο οδηγιών χρήσης μιας συσκευής, πρέπει να **αναφέρουμε με τη σειρά:**

- ποια είναι τα μέρη - εξαρτήματα της συσκευής (**περιγραφή της συσκευής**)
- τι πρέπει να κάνουμε ή να μην κάνουμε, ώστε να χρησιμοποιούμε τη συσκευή με ασφάλεια (**συμβουλές για ασφαλή χρήση**)
- πώς πρέπει να χρησιμοποιήσουμε τη συσκευή την πρώτη φορά (**οδηγίες για την πρώτη χρήση**)
- τι πρέπει να κάνουμε βήμα προς βήμα για να λειτουργήσει η συσκευή και να έχουμε το αποτέλεσμα που επιθυμούμε (**αναλυτικές οδηγίες για τον τρόπο λειτουργίας**)
- πώς πρέπει να φροντίζουμε τη συσκευή, ώστε να παραμείνει σε καλή κατάσταση (**οδηγίες για τον καθαρισμό και τη συντήρησή της**).

Η προστακτική έγκλιση

Προστακτική είναι η έγκλιση του ρήματος που **εκφράζει προσταγή, προτροπή ή αποτροπή** (με άρνηση), **απαγόρευση** (με άρνηση), **παράκληση, έντονη ενέργεια, ευχή ή κατάρα, παραχώρηση, αποδοκιμασία.**

π.χ. Σταμάτα να φωνάζεις, (προσταγή)

Διαβάστε περισσότερο, (προτροπή)

Κάνε μου τη χάρη, (παράκληση)

Τρίβε, τρίβε, το. κατέστρεψε το χαλί, (έντονη ενέργεια)

Πήγαινε, παιδί μου, στο καλό, (ευχή)

Πήγαινε στα κομμάτια, (κατάρα)

Κάνε ό,τι θέλεις, (παραχώρηση)

Δε δουλεύεις ποτέ- κάνε έτσι προκοπή, (αποδοκιμασία)

Η προστακτική έχει μόνο δύο πρόσωπα, το β' ενικό (εσύ) και το β' πληθυντικό (εσείς), και δύο τύπους, εξακολουθητικό / επαναλαμβανόμενο και συνοπτικό / στιγμιαίο :

ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ (Προστακτική Ενεστώτα)			
Ρήματα Α' Συζυγίας		Ρήματα Β' Συζυγίας	
		Α' τάξη	
Ενεργητική Φωνή	Παθητική Φωνή	Ενεργητική Φωνή	Παθητική Φωνή
λύνε	--	αγάπα	
λύνετε	--	αγαπάτε	
		Ρήματα Β' Συζυγίας	
		Β' τάξη	
--		--	
--		θεωρείτε	

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ (Προστακτική Αορίστου)			
Ρήματα Α' Συζυγίας		Ρήματα Β' Συζυγίας	
		Α' τάξη	
Ενεργητική Φωνή	Παθητική Φωνή	Ενεργητική Φωνή	Παθητική Φωνή
λύσε	--	αγάπησε	αγαπήσου
λύστε	--	αγαπήστε	αγαπηθείτε

		Ρήματα Β΄ Συζυγίας	
		Β΄ τάξη	
	λύσου	θεώρησε	θεωρήσου
	λυθείτε	θεωρήστε	θεωρηθείτε

Η ορθογραφία της Προστακτικής

Το β' πληθυντικό πρόσωπο της συνοπτικής προστακτικής λήγει:

Οι διάφοροι τύποι της προστακτικής (β' ενικού και πληθυντικού προσώπου) χρησιμοποιούνται κατά κανόνα μόνο καταφατικά. Έτσι, όταν θέλουμε να εκφράσουμε απαγόρευση ή αποτροπή, χρησιμοποιούμε τύπους της υποτακτικής με το αρνητικό μόριο **μη(ν)**.

π.χ. *Μη φωνάζεις τόσο δυνατά στο τηλέφωνο.*

Μην αφήσετε τη συσκευή ανοιχτή.

Ορθογραφία

Το β' πληθυντικό πρόσωπο της συνοπτικής προστακτικής λήγει:

α) στην ενεργητική φωνή σε:

- **-ήστε** , στα ρήματα της β' συζυγίας (π.χ. νικώ -» νικήστε, θεωρώ θεωρήστε), καθώς και σε κάποια ρήματα της α' συζυγίας που λήγουν σε -ήνω (π.χ. αφήνω -» αφήστε, στήνω -» στήστε) και σε -αινώ (π.χ. αρρωσταίνω αρρωστήστε, ανασταίνω -» αναστήστε).
- **-ίστε** , στα ρήματα της α' συζυγίας που στον ενεστώτα λήγουν σε -ίζω (π.χ. στολίζω -» στολίστε, ποτίζω ποτίστε κ.ά.).
- **-είτε** , στα εξής ρήματα της α' συζυγίας που στον ενεστώτα γράφονται με ει στην παραλήγουσα: κλείνω -* κλείστε, αποκλείω αποκλείστε, πείθω πείστε,

σειώ -* σείστε, δανείζω -» δανείστε.

- **-οίστε**, στα εξής ρήματα της α' συζυγίας που στον ενεστώτα γράφονται με **οι** στην παραλήγουσα: *αθροίζω → αθροίστε, συναθροίζω → συναθροίστε.*
- **-ύστε**, σε ρήματα της α' συζυγίας που στον ενεστώτα λήγουν σε -όζω, -άνω, -ύω (π.χ. *δακρύζω -» δακρύστε, κατακλύζω → κατακλύστε, λύνω λύστε, φτύνω φτύστε, ιδρύω -»ιδρύστε, απολύω απολύστε).*

β) στην παθητική φωνή σε:

-είτε, στα ρήματα τόσο της α' όσο και της β' συζυγίας (π.χ. *λύνομαι -»λυθείτε, γράφομαι -» γραφτείτε, δέχομαι -» δεχτείτε/χτυπιέμαι → χτυπηθείτε, θεωρούμαι → θεωρηθείτε, ξεχνιέμαι → ξεχαστείτε κ.ά.).*

Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται επίσης και στον διαχωρισμό των καταλήξεων -ήστε (με η στην παραλήγουσα) και -είστε (με **ει** στην παραλήγουσα) στα ρήματα της β' τάξης της β' συζυγίας (στα ρήματα δηλαδή που στον ενεστώτα λήγουν σε -ώ, -εις, -εί, όπως το θεωρώ, θεωρείς, θεωρεί...), καθώς:

- σε **-ήστε**, λήγει το β' πληθυντικό πρόσωπο της **συνοπτικής προστακτικής** στην ενεργητική φωνή, ενώ
- σε **-είστε**, λήγει το β' πληθυντικό πρόσωπο της **οριστικής αορίστου** και της **συνοπτικής υποτακτικής** στην παθητική φωνή.

π.χ. *Θεωρήστε τη λύση αυτή σωστή*, (προστακτική ενεργητικής φωνής) αλλά

Δε θεωρείστε οι καλύτεροι παίκτες, (οριστική παθητικής φωνής)

Δεν πρέπει να θεωρείστε οι καλύτεροι παίκτες, (υποτακτική παθητικής φωνής)